

41. Slobodjanyk, M.S. (2010). Library. Document. Communications. Kyiv [in Ukrainian].
42. Dictionary of foreign words (1985). Kyiv [in Ukrainian].
43. Stoljarov, Ju.N. (2019). E. A. Pleshkevich' documentology nihilism. Ukraïnskyj zhurnal bibliotekoznavstva ta informacijnykh nauk, 4, 10–18 [in Russian].
44. Stoljarov, Ju.N. (2013). Documentology. Oryol: Ghorizont [in Russian].
45. Ukrainian document science (1991–2011), (2012). Kyiv [in Ukrainian].
46. Filippova, N.P. (2019). Documentary and information resources of the medical industry of Ukraine: theoretical and applied aspects (Extended abstract of Doctor thesis). Kyiv [in Ukrainian].
47. Shvecova-Vodka, G. (2010). Document in the light of noocommunity. Moskva: Litera [in Russian]
48. Shvecova-Vodka, G.N. (2009). General theory of the document and the book. Moskva: Rybari; Kiev: Znannja [in Russian]
49. Shvecova-Vodka, H.M. (2019). Noocommunity. Kyiv [in Ukrainian].
50. Shvecova-Vodka, H.M. (2007). Documentary science. Kyiv [in Ukrainian].
51. Shvecova-Vodka, H.M. (1998). Document typology. Kyiv [in Ukrainian].
52. Shvecova-Vodka, H.M. (1999). Typology of the book. Kyiv [in Ukrainian].
53. Shevchenko, O.V. (2016). System of documentation support of ukrainian trade industry: theoretical and methodological foundations (Extended abstract of Doctor thesis). Kharkiv [in Ukrainian].

УДК 006.05.058

DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.1.2020.205368>

Тур Оксана Миколаївна,
доктор наук із соціальних комунікацій, доцент,
професор кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва
Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського
oktur@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-8094-687X>

СУЧАСНА ПРОБЛЕМАТИКА ГАРМОНІЗУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ ІЗ МІЖНАРОДНИМИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМИ

Мета статті – дослідити комплекс проблем, пов'язаних із запровадженням міжнародних і європейських стандартів із метою гармонізації законодавства України з законодавством Європейського Союзу. **Методологічну основу** дослідження склали сукупність загальнонаукових, спеціальнонаукових та специфічних методів студіювання проблематики, застосування яких дозволяє досягти поставленої мети. Основним став принцип історизму, який передбачає розгляд будь-якого явища в його розвитку під впливом різноманітних факторів. Крім нього, дослідження ґрунтувалося на принципах об'єктивності та цілісності. Використання комплексу наукових методів дозволило встановити проблематику гармонізування національних стандартів із міжнародними та європейськими. **Наукова новизна** полягає в тому, що, спираючись на дослідження зарубіжних та вітчизняних науковців і спеціалістів-практиків, у яких студіювалися питання стандартизації, автору вдалося виокремити актуальну проблематику гармонізування національних стандартів із міжнародними та європейськими. **Висновки.** Розроблення національних стандартів має ґрунтуватися на науковому аналізі досвіду створення нормативних документів за кордоном, можливостей застосування норм профільних міжнародних стандартів в Україні, вироблення раціональних наукових методів укладання документів, запровадження уніфікованих форм та систем документації. Окреслені у дослідженні проблеми дають змогу визначити комплекс теоретико-фундаментальних завдань та перспективних напрямів практичної діяльності. У першу

чергу необхідно проаналізувати галузеві стандарти, чинні в Україні, порівняти їх із сучасними міжнародними стандартами і, за потреби, доручити відповідним установам розробити відповідні національні стандарти, гармонізовані з міжнародними та європейськими.

Ключові слова: стандарт, Міжнародна організація зі стандартизації (ISO), міжнародний стандарт, європейський стандарт, гармонізування.

Тур Оксана Николаевна,
доктор наук по социальным коммуникациям, доцент,
профессор кафедры гуманитарных наук, культуры и искусства
Кременчугского национального университета
имени Михаила Остроградского

СОВРЕМЕННАЯ ПРОБЛЕМАТИКА ГАРМОНИЗАЦИИ НАЦИОНАЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ С МЕЖДУНАРОДНЫМИ И ЕВРОПЕЙСКИМИ

Цель статьи – исследовать комплекс проблем, связанных с внедрением международных и европейских стандартов с целью гармонизации законодательства Украины с законодательством Европейского Союза. **Методологическую основу** исследования составила совокупность общенаучных, специальнаучных и специфических методов изучения проблематики, применение которых позволяет достичь поставленной цели. Основным стал принцип историзма, предусматривающий рассмотрение любого явления в его развитии под влиянием различных факторов. Кроме него, исследование основывалось на принципах объективности и целостности. Использование комплекса научных методов позволило установить проблематику гармонизации национальных стандартов с международными и европейскими. **Научная новизна** заключается в том, что, опираясь на исследования зарубежных и отечественных ученых и специалистов-практиков, в которых изучались вопросы стандартизации, автору удалось выделить актуальную проблематику гармонизации национальных стандартов с международными и европейскими. **Выводы.** Разработка национальных стандартов должна основываться на научном анализе опыта создания нормативных документов за рубежом, возможностей внедрения норм профильных международных стандартов в Украине, унифицированных форм и систем документации. Обозначенные в исследовании проблемы позволяют определить комплекс теоретико-фундаментальных задач и перспективных направлений практической деятельности. В первую очередь необходимо проанализировать отраслевые стандарты, действующие в Украине, сравнить их с современными международными стандартами и, в случае надобности, поручить соответствующим учреждениям разработать национальные стандарты, гармонизированные с международными и европейскими.

Ключевые слова: стандарт, Международная организация по стандартизации (ISO), международный стандарт, европейский стандарт, гармонизация.

Tur Oksana,
Doctor of Science in Social Communications, Associate Professor,
Professor of the Department of Humanities, Culture, and Art
Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University

MODERN PROBLEMS OF HARMONIZING NATIONAL STANDARDS WITH INTERNATIONAL AND EUROPEAN STANDARDS

The purpose of the article is to investigate a set of problems associated with the implementation of international and European standards with the aim of harmonizing the laws of Ukraine with the laws of the European Union. **The methodology** of the study was a set of general scientific, special scientific and specific methods for studying the problems, the application of which allows us to achieve our goal. The principle of historicism, which provides for the consideration of any phenomenon in its self-development under the influence of various factors, became the main one. In addition to him, research was based on the principles of objectivity and integrity. The use of a complex of scientific methods has made it possible to establish the

problem of harmonizing national standards with international and European ones. **The scientific novelty** lies in the fact that, based on the research of foreign and domestic scientists and practitioners who studied standardization issues, the author was able to single out the actual problems of harmonizing national standards with international and European ones. **Conclusions.** The development of national standards should be based on a scientific analysis of the experience of creating regulatory documents abroad, the possibility of introducing relevant international standards in Ukraine, unified forms and systems of documentation. The problems identified in the study allow us to determine the complex of theoretical and fundamental problems and promising areas of practical activity. First of all, it is necessary to analyze the industry standards operating in Ukraine, compare them with modern international standards and, if necessary, instruct the relevant institutions to develop national standards harmonized with international and European ones.

Key words: standard, International Organization for Standardization (ISO), the international standard, European standard, harmonization.

Актуальність дослідження. Інтегрування України в єдиний економічний, інформаційний простір, розуміння того, що стандартизація відіграє першочергову роль у забезпеченні виробництва конкурентоспроможної й доброякісної продукції, зумовили необхідність створення умов для розвитку національної системи стандартизації, її максимальної відповідності вимогам Угоди про технічні бар'єри в торгівлі та гармонізації із аналогічною системою Європейського Союзу.

Пріоритетними напрямками стали багатовекторне нормативно-правове й організаційно-методичне забезпечення гармонізації стандартизації, розвитку й ефективного функціонування Національного інформаційного центру міжнародної інформаційної мережі (ISONET); оптимізація фонду нормативних документів, зокрема перевірка фонду міждержавних стандартів і приведення його у відповідність до потреб національної економіки; удосконалення стандартів із науково-технічної термінології; перегляд або скасування республіканських стандартів і галузевих стандартів колишнього СРСР. Широкий спектр завдань, що постали перед Україною, визначають актуальність розроблення теоретичних та прикладних питань, пов'язаних із запровадженням міжнародних та європейських стандартів з метою гармонізації законодавства України із законодавством ЄС.

Мета статті – дослідити комплекс проблем, пов'язаних із запровадженням міжнародних та європейських стандартів із метою гармонізації законодавства України з законодавством ЄС.

Варто зазначити, що для країн-кандидентів на членство в ЄС існує вимога щодо необхідності впровадження на національному рівні не менше, ніж 80% стандартів, чин-

них у ЄС. Прийняті стандарти повинні бути ідентичними з європейськими, тобто їхні положення необхідно прийняти без змін [11].

Аналіз останніх досліджень. Глобальність проблематики щодо гармонізації стандартів у різних галузях знань засвідчує увага науковців, спеціалістів різних сфер науки, техніки, медицини, освіти, культури тощо. Серед зарубіжних дослідників заслуговують на увагу Ю. Ружевицюс, професор Вільнюського університету, який аналізував технічні бар'єри в міжнародній торгівлі в контексті стандартизації та якості, серед яких основним убачав недостатність міжнародної гармонізації стандартів у світовому масштабі [16]; В. Р. Фалікман, що досліджував системи нормування та проблеми гармонізації в будівництві [20]; І. К. Коровкін, який вивчав забезпечення конкурентоспроможності продукції засобами гармонізації національних стандартів [9]; М. В. Балюк, який розглядав проблеми гармонізації стандартів у сфері захисту від потужних електромагнітних дій [1]. Вітчизняні дослідники також присвячували окресленій проблематиці свої наукові розвідки. С. М. Пазізіна та К. В. Пазізіна, аналізуючи гармонізацію українських стандартів якості з європейськими як механізм підвищення конкурентоспроможності продукції агропромислового комплексу, вказували на досвід європейських країн щодо контролю за якістю харчової продукції, а також запропонували заходи щодо прискорення гармонізації українських стандартів з європейськими [13].

Проблеми гармонізації вітчизняних і світових стандартів у сфері електрозахисних засобів і пристосувань висвітлює у своїй праці Д. В. Орешкін [12]. В. В. Гомонай дослідив

механізм зближення законодавства України з правовою системою Європейського Союзу [5]. Необхідність приведення судової системи України у відповідність до загальноєвропейських міжнародних стандартів зумовлена геополітичним вектором інтеграції України до світової спільноти, зауважує О. В. Саленко [17]. Дослідження та міжнародна практика у сфері інтеграції національних правових систем до світового правового простору довели, що суть процесу створення гомогенного правового середовища у сфері судочинства в межах міжнародних (європейських) інтеграційних організацій відповідно до моделей, запропонованих інститутами Європейського Союзу, Ради Європи, ООН, адекватно відображає інститут гармонізації [17]. Проблеми гармонізації законодавства України щодо прав осіб із інвалідністю з відповідними стандартами Європейського Союзу досліджував В. Л. Костюк [10]. Аналізові сучасного стану національної системи стандартизації та сертифікації в контексті Угоди про асоціацію України та ЄС присвячена праця Ю. Й. Герасим, у якій автор аналізує процес реорганізації національного органу стандартизації й сертифікації, методи гармонізації, а також наводить статистичні дані щодо кількості вже гармонізованих стандартів [2].

До різних аспектів проблем створення та функціонування стандартів, як-от: уживання

застарілих, прийнятих до 1992 р. стандартів, недосконалість формулювань та визначень, порушення сучасних словотвірних та правописних норм української мови, унормування термінології стандартів – неодноразово зверталися філологи, спеціалісти зі стандартизації, фахівці певних галузей знань: М. Д. Гінзбург [4], М. С. Хойнацький [18], С. С. Коваленко, Н. Н. Денисюк [8], С. В. Литвинська [11], О. М. Тур [19].

Виклад основного матеріалу. Численні наукові розвідки, доповіді, присвячені питанням організації стандартизації в Україні, гармонізування національних стандартів із міжнародними та європейськими, засвідчують низку проблем, які потребують негайного вирішення.

1. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.12.2014 р. № 695 [14] на території України має бути припинена чинність стандартів колишнього СРСР. Проблеми, що супроводжували цей процес, неодноразово аналізувалися на шпальтах наукових видань [11]. Науковці відзначали факт наявності великої кількості нормативних документів СРСР, які залишаються чинними в Україні [21].

Статистика втрати чинності стандартів СРСР за 2015–2017 рр., а також перспективи цієї діяльності до 2020 р. відображені в Табл. 1. Скасування чинності ГОСТ, прийнятих до 1992 р. [6].

Табл. 1.

Скасування чинності ГОСТ, прийнятих до 1992 р.

Роки	Втрата чинності	ДСТУ на заміну
2015	74	71
2016	254	112
2017	212	174
2018	6839	261
2019	4707	33
Усього	12086	651

Як бачимо, у 2018 р. втратили чинність 6839 стандартів, однак натомість юридичної сили набув лише 261 стандарт. Очевидно, що нові стандарти не в змозі охопити коло питань, що потребують унормування на державному рівні.

2. Законодавча база стандартизації містить суперечливі або неузгоджені положення. Часто в стандартах наявні посилання на нормативні акти, що вже втратили чинність або замінені оновленими версіями. З метою

наближення до вирішення цієї проблеми у Програмі робіт із національної стандартизації на 2018 р. заплановано вдосконалення основоположних стандартів, а саме: унесення змін до ДСТУ 1.2:2015 «Національна стандартизація. Правила проведення робіт з національної стандартизації»; ДСТУ 1.5:2015 «Національна стандартизація. Правила розроблення, викладання та оформлення національних нормативних документів»; ДСТУ 1.7:2015 «Національна стандартизація. Правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів»; ДСТУ 1.14:2015 «Національна стандартизація. Процедури створення, діяльності та припинення діяльності технічних комітетів стандартизації».

3. Дослідники стандартизації, науковці, фахівці неодноразово наголошували на проблемі обмеженого доступу до чинних національних стандартів, у тому числі й гармонізованих із міжнародними та європейськими. З метою розширення способів отримання інформації для всіх верств населення починають створюватися повнотекстові електронні бази національних стандартів, зокрема на Українське агентство зі стандартизації покладені обов'язки формувати Національний фонд нормативних документів. Однак доступ до стандартів є платними. Імовірно, висока ціна не дозволить скористатися стандартом, наприклад, з навчальною метою.

4. На сьогодні важливою є популяризація на державному рівні стандартизації та гармонізації як видів діяльності, особливо з набуттям чинності нових законодавчих актів, здатних забезпечити відповідність національного законодавства технічним регламентам ЄС та системам стандартизації, метрології, акредитації, роботам із оцінки відповідності та ринкового нагляду ЄС. Задля цього організуються спеціалізовані семінари та конференції, наприклад «Реформування системи технічного регулювання в Україні. Сучасний стан та тенденції розвитку стандартизації, метрології та оцінки відповідності. Налаштування ринкового нагляду. Безпечність та якість промислової продукції», що проводилася 27–28 лютого 2018 р. ТОВ «НТЦ Інсталсервіс» [15]. Із цієї

ж метою Українське агентство зі стандартизації зніціювало видання науково-технічного журналу «Стандартизація, сертифікація, якість» у паперовому та електронному вигляді. До того ж журнал отримав статус фахового видання з технічних наук.

5. Безперечно, взаємодія національного органу стандартизації України з міжнародними та європейськими організаціями стандартизації сприяє всебічному розвитку та результативності стандартизації, забезпечує урахування принципів і положень міжнародних організацій зі стандартизації. ДП «УкрНДНЦ» представляє Україну в таких міжнародних і регіональних організаціях: ISO, IEC, CEN, CENELEC, ETSI, EASC, MAC.

Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» уклало договори про співробітництво з регіональними організаціями, зокрема Угоду про співробітництво у сфері стандартизації з Литовським бюро стандартів від 09 жовтня 2015 р.; з Польським комітетом зі стандартизації від 15 березня 2016 р.; з Інститутом стандартизації Молдови від 02 червня 2017 р.; з Грузинським національним агентством стандартів і метрології від 21 листопада 2017 р.; зі Шведським інститутом стандартів від 22 листопада 2017 р.; з Австрійським інститутом стандартів від 05 лютого 2018 р., а також Меморандум про взаєморозуміння в сфері стандартизації між Державним підприємством «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» та Німецьким інститутом стандартів від 08 червня 2017 р. У 2017 р. передано на підписання Меморандум про взаєморозуміння з Європейським інститутом телекомунікаційних стандартів. Це відкриває широкі можливості для обміну досвідом у сфері стандартизації та гармонізації вітчизняних стандартів із міжнародними.

Дослідники проблем гармонізації національних і міжнародних стандартів відзначають, що активізація співпраці національного органу та міжнародних інституцій стандартизації сприятиме аналізу та зіс-

тавленню рівня стандартизації в Україні та інших країнах, передусім, європейських; науково-методичній підтримці процесу стандартизації; розробленню науково-технічних та економічних основ стандартизації [21, 23].

6. Середпроблем, що гальмують розвиток стандартизації та гармонізації українських національних стандартів, – надзвичайно слабка активність роботи деяких Технічних комітетів. Так, аналітичні матеріали щодо діяльності Технічних комітетів засвідчують, що станом на 01.01.2018 р. функціонували 186 ТК порівняно зі 183 у 2016 р. [7].

У 2017 р. з різних причин припинили свою діяльність 5 ТК (у порівнянні з 4 у 2016 р.). Простежується надзвичайно слабка тенденція активізації діяльності ТК: у 2017 р. кількість ТК, що не розробили жодного стандарту, становила 72 ТК порівняно з 80 такими ТК у 2016 р. Крім того, 84 національні ТК стали працювати в 320 структурних підрозділах ISO у різних статусах у порівнянні з 83 ТК, що діяли в 319 структурних підрозділах ISO у 2016 р.

Безперечно, від активності роботи технічних комітетів Національного органу стандартизації залежить і рівень гармонізації національних стандартів із міжнародними.

7. Оскільки гармонізована термінологія є носієм фахової інформації, науковці відзначають надзвичайну важливість приведення у відповідність національних стандартів на терміни та визначення понять із міжнародними, запровадження міжнародних термінів як національних. Актуальність цього питання засвідчена у Програмі робіт із національної стандартизації на 2018 р., згідно з якою Технічний комітет 19 «Науково-технічна термінологія» у січні 2017 р. розпочав розроблення національного НД на заміну ДСТУ ISO 860:1999 «Термінологічна робота. Гармонізування понять та термінів». Гармонізований із ISO 860:2007 «Термінологічна робота. Гармонізування понять та термінів» національний стандарт нині на етапі 60.00 (підготовка до видання: технічне перевіряння, редагування).

8. Станом на початок 2018 р. до національних стандартів України серії «Інформація та документація» належить 43 стандарти,

серед яких 8 стандартизують систему термінів і понять галузі, 2 – регламентують укладання тезаурусів. Спеціалісти зазначають, що для гармонізування національних стандартів, у тому числі й серії «Інформація та документація», пріоритетною має стати поглиблена експертиза проектів стандартів, зокрема й лінгвістична. Мовні помилки, недоречності в текстах стандартів, пов'язані з недосконалістю формулювань визначень, порушеннями сучасних словотвірних, лексичних і правописних норм, неодноразово ставали предметом дискусій на шпальтах фахових видань [3; 22]. У своїх працях дослідники стандартизації зосереджували увагу на необхідності співпраці вузькогалузевих фахівців із термінологами, на яких покладено обов'язок аналізувати, систематизувати та класифікувати поняття й на підставі цього визначати, наскільки наявні терміни корелятивні поняттям та іншим мовним, семіотичним тощо вимогам, яким повинен відповідати кожен термін як компонент терміносистеми.

9. Невирішеним залишається питання щодо того, із яким ступенем відповідності варто приймати міжнародні стандарти: чи можливо затверджувати в якості національних стандартів ідентичні переклади стандартів ISO, чи адаптувати їх із урахуванням вітчизняного досвіду та традицій.

10. Гармонізації національної документознавчої термінології з міжнародною перешкоджає проблема невідповідності систем термінів у різних мовах, спричиненої відсутністю певних понять.

Окреслені проблеми дають змогу визначити комплекс теоретико-фундаментальних завдань та перспективних напрямів практичної діяльності, пов'язаної зі стандартизацією.

Висновки. Отже, розроблення національних стандартів має ґрунтуватися на науковому аналізі досвіду створення нормативних документів за кордоном, можливостей застосування норм профільних міжнародних стандартів в Україні, вироблення раціональних наукових методів укладання документів, запровадження уніфікованих форм та систем документації.

Фахівці авторитетно визнають, що необхідно проаналізувати галузеві стандарти,

чинні в Україні, порівняти їх із сучасними відповідні національні стандарти, гармонізовані з міжнародними стандартами і, за потреби, до міжнародними та європейськими. ручити відповідним установам розробити від-

Список використаних джерел

1. Балюк Н. В. Актуальные проблемы гармонизации отечественных и зарубежных стандартов в области защиты гражданской инфраструктуры от мощных электромагнитных воздействий // Технологии электромагнитной совместимости. 2012. № 3 (42). С. 59–65.
2. Герасим Ю. Й. Аналіз національної системи стандартизації і сертифікації в контексті Угоди про асоціацію України та ЄС // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Сер. : Економічні науки. 2015. № 3 (80). С. 58–65.
3. Гінзбург М. Д. Мова технічних стандартів як окремих функційний шар фахових мов // Термінологія документознавства та суміжних галузей знань : зб. наук. пр. Київ, 2017. Вип. 10. С. 28–38.
4. Гінзбург М. Щодо засадничих понять, пов'язаних із подаванням процесів // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Сер. «Проблеми української термінології». 2010. № 676. С. 8–14.
5. Гомонай В. В. Зближення законодавства України з правовою системою Європейського Союзу // Держава і право : зб. наук. праць. Київ, 2010. Вип. 44. С. 204–212.
6. Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості». Звіт про діяльність національного органу стандартизації за 2017 рік <http://uas.org.ua/ua/messages/zvit-pro-diyalnist-natsionalnogo-organu-standartizatsiyi-za-2017-rik/> (дата звернення 01.06.2018).
7. Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості». Аналітична довідка щодо діяльності ТК за 2017 рік. URL: <http://uas.org.ua/ua/messages/analitichna-dovidka-shhodo-diyalnosti-tk-za-2017-rik/> (дата звернення: 01.06.2018).
8. Коваленко С. С., Денисюк Н. Н. Проблеми стандартизації української технічної термінології // Вісн. АН УРСР. 1991. № 5. С. 97–99.
9. Коровкин И. Обеспечение конкурентоспособности продукции средствами гармонизации национальных стандартов: дисс. ... канд. экон. наук : 08.00.20. Санкт-Петербург, 2000. 168 с.
10. Костюк В. Проблеми гармонізації законодавства України щодо прав осіб з інвалідністю з відповідними стандартами Європейського Союзу // Право України. 2016. № 8. С. 47–54.
11. Литвинська С. Гармонізація українських національних стандартів серії «Інформація та документація» з міжнародними й європейськими: здобутки і перспективи // Ukrainian Scientific Journal of Information Security. 2012. № 3 (18). С. 43–47.
12. Орешкин Д. Проблемы гармонизации отечественных и мировых стандартов в области электрозащитных средств и приспособлений URL: <http://www.ekipage.com/publication/standard/1.html>. (дата звернення: 18.06.18).
13. Пазізіна С., Пазізіна К. Гармонізація українських стандартів якості з європейськими як механізм підвищення конкурентоспроможності продукції агропромислового комплексу // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. 2014. Вип. 19. Ч. 1. С. 108–114.
14. Про положення про державну інспекцію України з питань захисту прав споживачів : Указ Президента України від 13.04.2011 № 465/2011. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/465/2011> (дата звернення: 20.06.2018).
15. Реформування системи технічного регулювання в Україні. Сучасний стан та тенденції розвитку стандартизації, метрології та оцінки відповідності. Налаштування ринкового нагляду. Безпечність та якість промислової продукції. URL: <http://lp.edu.ua/opportunities/2018/seminar-reformuvannya-systemy-tehnichnogo-regulyuvannya-v-ukrayini-suchasnyu-standartizatsiyi>. (дата звернення: 19.06.2018).
16. Ружевиць Ю. Технические барьеры в международной торговле в контексте стандартизации и качества. URL: http://www.kv.ef.vu.lt/wp-content/uploads/2010/10/Str-Standarty-i-kacestvo_2.2010.07.pdf. (дата звернення: 30.06.2018).
17. Саленко О. В. Гармонізація як універсальний інструмент приведення судової системи України у відповідність із загальновизнаними міжнародними стандартами // Актуальні проблеми держави і права. 2015. № 3. С. 281–290.
18. Симоненко Л., Хойнацький М. Мовні проблеми державних стандартів на терміни та визначення // Вісник Книжкової палати. 2000. № 1. С. 16–18.

19. Тур О. М. Міжнародна стандартизація в галузі документаційного забезпечення управління // *Virtus : scientific journal*. 2018. № 21. Р. 311–313.
20. Фаликман В. Системы нормирования и проблемы гармонизации в строительстве. URL: <https://www.faufcc.ru/upload/iblock/cd4/falikmanprezent.pdf> (дата звернення: 18.06.18).
21. Харченко С. В. Проблема гармонізації національних та міжнародних стандартів серії «Інформація та документація // *Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики* : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2009. С. 22–25.
22. Харченко С., Литвинська С. Мовні особливості термінологічних стандартів // *Термінологія документознавства та суміжних галузей знань* : зб. наук. пр. Київ, 2011. Вип. 5. С. 44–49.

References

1. Baliuk, N. V. (2012). Current problems of harmonization of domestic and foreign standards in the field of protection of civil infrastructure from powerful electromagnetic influences. *Tekhnolohyy Elektromahnytoi Sovestymosty*, 3 (42), 59–65 [in Russian].
2. Herasym, Yu. Y. (2015). Analysis of the national standardization and certification system in the context of the EU-Ukraine Association Agreement. *Zovnishnia Torhivlia Ekonomika Finansy Pravo. Seriia: Ekonomichni Nauky*, 3 (80), 58–65 [in Ukrainian].
3. Hinzburh, M. D. (2017). The language of technical standards as a separate functional layer of professional languages. *Terminolohiia Dokumentoznavstva Ta Sumizhnykh Haluzei Znan*, 10, 28–38 [in Ukrainian].
4. Hinzburh, M. D. (2017). About the basic concepts involved in submitting processes. *Visnyk Nats. Un-Tu «Lvivska Politehnika»*. Ser. «Problemy Ukrainskoi Terminolohii», 676, 8–14 [in Ukrainian].
5. Homonai, V. V. (2010). Approximation of Ukrainian legislation with the legal system of the European Union. *Derzhava I Pravo: Zb. Nauk. Prats. Kyiv*, 44, 204–212 [in Ukrainian].
6. State Enterprise “Ukrainian Research and Training Center for Standardization, Certification and Quality”. Report on the activities of the national standardization body for 2017. Retrieved from <http://uas.org.ua/ua/messages/zvit-pro-diyalnist-natsionalnogo-organu-standartizatsiyi-za-2017-rik/> [in Ukrainian].
7. State Enterprise “Ukrainian Research and Training Center for Problems of Standardization, Certification and Quality”. Analytical report on the activities of TC for 2017. Retrieved from <http://uas.org.ua/ua/messages/analitichna-dovidka-shhodo-diyalnosti-tk-za-2017-rik/> [in Ukrainian].
8. Kovalenko, S. S., Denysiuk, N. N. (1991). Problems of standardization of Ukrainian technical terminology. *Visnyk AN URSR*, 5, 97–99 [in Ukrainian].
9. Korovkyn, Y. (2000). Ensuring the competitiveness of products by means of harmonization of national standards: Extended abstract of candidate's thesis. St. Petersburg [in Russian].
10. Kostiuk, V. (2016). Problems of harmonization of the legislation of Ukraine The right to ensure that all the standards of the European Union are respected. *Pravo Ukrainy*, 8, 47–54 [in Ukrainian].
11. Lytvynska, S. (2012). Harmonization of Ukrainian national standards of the Serbia «Information and Documentation» with international and European: health and prospects. *Ukrainian Scientific Journal of Information Security*. 3 (18), 43–47 [in Ukrainian].
12. Oreshkyn, D. Problems of harmonization of domestic and world standards in the field of electrical protective equipment and devices. Retrieved from <http://www.ekipage.com/publication/standard/1.html>. [in Russian].
13. Pazizina, S., Pazizina, K. (2014). Harmonization of Ukrainian standards with European standards Mechanism and competitive competitiveness of agricultural products. *Ukrainska Nauka: Mynule, Suchasne, Maibutnie*, 19, 108–114 [in Ukrainian].
14. Regarding the Provision of the State Inspectorate of Ukraine for the Protection of Human Rights: Decree of the President of Ukraine on April 13, 2011 No. 465/2011. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/465/2011> [in Ukrainian].
15. Reform of the system of technical regulation in Ukraine. The current standard and trend of standardization development, metrology and evaluation of the standard. *Nalashtuvannya market look. Security and industrial products*. Retrieved from <http://lp.edu.ua/opportunities/2018/seminar-reformuvannya-systemy-tehnichnogo-regulyuvannya-v-ukrayini-suchasnyy-standart>. [in Ukrainian].
16. Ruzhevychius, Yu. Technical Barriers to International Trade in the Context of Standardization and Quality. Retrieved from http://www.kv.ef.vu.lt/wp-content/uploads/2010/10/Str-Standarty-i-kacestvo_2.2010.07.pdf.

17. Salenko, O. V. (2015). Harmonization as a universal instrument for the reduction of the shipboard system of Ukraine at the international standards of international standards. *Aktualni Problemy Derzhavy I Prava*, 3, 281–290 [in Ukrainian].
18. Symonenko, L. Khoynatskyi, M. (2000). Language Problems of State Standards for Terms and Definitions. *Visnyk Knyzhkovoї Palaty*, 1, 16–18 [in Ukrainian].
19. Tur, O. M. (2018). International standardization in the field of management documentation. *Virtus : scientific journal*, 21, 311–313 [in Ukrainian].
20. Falykman, V. Rationing systems and problems of harmonization in construction. Retrieved from <https://www.faufcc.ru/upload/iblock/cd4/falikmanprezent.pdf>
21. Kharchenko, S. Lytvynska, S. (2009). The problem of harmonization of national and international standards of the series “Information and documentation. Dokumentoznavstvo. Bibliotekoznavstvo. Informatsiina Diialnist. Kyiv, 22–25 [in Ukrainian].
22. Kharchenko, S. Lytvynska, S. (2011). Linguistic features of terminological standards. *Terminolohiia Dokumentoznavstva Ta Sumizhnykh Haluzei Znan*, 5, 44–49 [in Ukrainian].

УДК 005.73:658 (045)

DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.1.2020.205409>

Палеха Юрій Іванович,

кандидат історичних наук,
завідувач кафедри документознавства та інформаційної діяльності,
професор ПВНЗ «Європейський університет»

Paleha_Yu@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-8060-8590>

Апшай Марія Василівна,

кандидат наук з соціальних комунікацій,
доцент кафедри соціокультурної діяльності
КЗВО «Ужгородський інститут культури і
мистецтв» Закарпатської обласної ради

m_apshay@rambler.ru

<https://orcid.org/0000-0001-8060-8590>

КУЛЬТУРА КЕРУВАННЯ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ ЯК СКЛАДНИК ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ОРГАНІЗАЦІЇ

Мета роботи. Визначити сутність культури керування документацією, як складника інформаційної культури організації, розкрити та проаналізувати її основні елементи, намітити напрями її вдосконалення в аспекті формування корпоративної культури організації. **Методологія дослідження** полягає у застосуванні інформаційного методу та методу сходження від абстрактного до конкретного. **Наукова новизна** роботи полягає в розширенні уявлень про культуру керування документацією як складника інформаційної культури особистості з однієї сторони та інформаційної культури організації з іншої. Інформаційна культура організації, в свою чергу, подається як складник її організаційної культури з однієї сторони та інформаційної культури суспільства з іншої. **Висновки.** Культуру керування документацією, як продукт сукупної діяльності й головний об'єкт культурної творчості персоналу організації можна подати як складну, багатоаспектну структуру, що включає знання нормативних актів щодо керування